

Nh n quy n    l   m  t đượm y  u của hai ch   đ   CS   n c  n s  t   i         u: Trung C  ng (TC) v   Vi  t C  ng (VC). Sau Chiến Tranh L  nh, đ   qu  c CS Li  n x   s  p đ  , TC v   VC m  t thời gian ng  n sau v   l  y do t   c  u ph  i chuy  n sang kinh t   th   tr  ng đ   s  ng chung với Th   Gi  i T   do. Việc ch  ng C  ng v   th   kh  ng c  n l     u ti  n h  ng đ  u c  a Th   Gi  i T   do n  a. Nh  ng CS ch   đ  i m  u xanh v   đ   l  ng, v  n đ  c t  i đ  ng tr   to  n đ  n. V  n đ   Nh  n Quy n tr   thành m  t v  n đ     n tr  n th   gi  i, m  t gi   tr   ph   qu  t nh  ng th  n thi  t đ  i với ng  i d  n các c  n n  m trong g  ng k  m c  a đ  c t  i, trong đ   c   đ  c t  i CS l   nghiệt ng  , tri  t đ   nh  ng tính vi nh  t đ  i h  nh th  c "t   th  c d  n".

T  nh h  nh m  i, chi  n     c m  i. N  n Th   Gi  i T   do c   m  t thay đổi danh t  . Thay v  i n  i ch  ng C  ng ng  i ta n  i đ  u tranh cho t   do, d  n ch  , nh  n quyền. M  t thay đổi r  t kh  n kh  o v   h  p tr  o   u th   gi  i mu  n h  a bình đ   giao th  ng khi xu th   to  n c  u ho  a kinh t   đ  ng thành h  nh sau Chiến Tranh L  nh. Ng  i ta n  i tranh đ  u cho nh  n quy n m   kh  ng n  i ch  ng C  ng n  a. Nh  ng th  c ch  t v   th  c t   khi ng  i d  n trong ch   đ   CS c   nh  n quy n, th   CS kh  ng c  n l  y do t  n t  i n  a. Th   gi  i T   do, c  c t   ch  c đ  u tranh qu  c t   nh   B  o V   Nh  n Quy n,   n x   Qu  c t  , Ph  ng vi  n Không Bi  n gi  i, B  o v   Nh  a B  o, lu  n đ  t v  n đ   nh  n quyền với TC v   VC. Ngay đ  i với hai ch   đ   CS Bắc Kinh và CS H  n   i đ  ng th  ng tr   hai nước Trung Hoa v   Việt Nam, ng  i d  n trong ngo  i nước v   c  c phong trào đấu tranh c  ng đ  i h  i nh  n quyền. Nh  n quy n tr   thành v  n đ   tr  ng   i   n trong bang giao của TC v   VC v  i c  c siêu c  ng T  y Ph  ng tr  n th   gi  i.

Hai ch   đ   CS c  n s  t   i         u, TC v   VC, th  a bi  t đượm y  u c  a m  nh l   nh  n quyền. N  n, m  i đ  y   n đ  u ti  n TC v  i t   cách thành viên Liên Hiệp Quốc, theo đ  nh k   c   nghĩa v   ph  i ra tr  c H  i Đ  ng Nh  n quy n tr  nh b  y đ   c  c nước h  i vi  n xem xét v   tính h  nh nh  n quyền của ch   đ   TC. TC chuẩn b   r  t k   đ   b  o ch  a v   đ   ho  a gi  i m  i c  o buộc b  ng cách đưa ra quan niệm nh  n quy n kh  c v   nh  n quyền. TC vi  n đ  n n  o l   hi  n ph  p c   đ   th   b  o đ  m quy n t   do cho c  ng d  n. N  o l   đ  ng   i c  i thi  n đ  i s  ng cho ng  i d  n. Nh  ng th  c s   ch   tr  n gi  y t   th  i. C   m  t r  ng luật nh  ng khi th  c t   thi hành th   tr   thành luật r  ng nh      ch   đ   VC v  y.

TC d  ng xa lu  n chi  n ph  p    ngh   tr  ng đ  ng h   m  nh. C   115 đ  i đ  n quốc gia tham đ  , th   TC "m  c n  i" đ  c 60 ng  i t   nh  ng nước k  m m   mang, t   do d  n ch   ch  a c   l  n ph  t bi  u ca ng  i thành quả kinh t   của TC, đ   đ  nh   c h  ng nh  ng vi phạm nh  n quy n c   h   th  ng c  a TC. Ch   c   kho  ng 10 đ  i đ  n quốc gia T  y Ph  ng l  n n  u nh  ng vi phạm nh  n quy n c  a TC m   c   th   gi  i đ  u bi  t: đ  n   p ng  i d  n v   Ph  t Giáo, đ  n   p ng  i s  c t  c thi  u s      T  n C  ng, gi  t h  i Ph  p lu  n C  ng, t        n t   h  nh cao, th  m c  nh trong c  c tr  i t   c  i t  o lao động, siết Internet, b  t mi  ng b  o ch  i v   ng  i d  n.

TC kéo dài như sự Táo quân như ng tăng gia kinh tế, xóa đói giảm nghèo, cải thiện đời sống người dân. TC như n như nh được biết là thành tích của đời sống tăng gia kinh tế, đời sống như nh lên trên hết. Đó đưa ra một quan niệm mới về nhân quyền khác với quan niệm nhân quyền mà TC đã ký với các công ước của LHQ. Quan niệm của TC là đời sống kinh tế, yếu tố an ninh lên trên các quyền công dân, chính trị, đưa vào văn hóa phong tục của các dân tộc. Tây Phương không thể áp dụng quan điểm của Tây Phương lên được. TC như n danh tăng trưởng kinh tế đời sống an ninh trật tự công cộng, bí mật quốc gia lên hàng đầu đời sống bình minh, hoá giải những bất bình, giam cầm một cách được đoán những người bất đồng chính kiến và các đàn áp các phong trào phản đối.

Quan niệm này xem ra chúng có gì mới mẻ đối với được tài CS và được tài quân phiệt Á châu. TC, VC, Hàn Quốc và quân phiệt Miền Đông. TC, VC đã dùng hàng ngàn lính bình minh khi quóc thể trích TC và VC về vi phạm nhân quyền. TC và VC đã sẵn lòng đi tìm của quan niệm này để mở rộng kinh tế, khoá chặt chánh trị trong bang giao với Tây Phương, để Tây Phương không liên kết kinh tế với chánh trị trong giao thiệp với TC và VC.

Tuy nhiên nhân quyền là một giá trị phổ quát và chúng có như ng đời sống với mọi người thuộc chủng loài Con Người Homo- sapiens, thiên liêng với hầu hết các tôn giáo con người bình đẳng trước đức Phật Giáo. Chúng nhân quyền sát sườn với mọi mặt người trong cuộc sống hàng ngày. Con người ai cũng muốn tự do. Chúng CS dùng chi tiêu, đức tính như dân tộc tính, sức thái văn hoá, lịch sử của dân tộc để tăng quát hoá hầu như phẩm như n tính phổ quát và yếu tính của nhân quyền.

Đúng theo lý luận và quan niệm khiến chúng, người bình về nhân quyền của TC và VC không có như nh như ng. Thời TT Bush, tám năm liền TC và VC đã đời sống một sự kết quả. TT Bush có lúc cũng chúng rằng với những vi phạm nhân quyền với TC và VC. Chúng chánh trị theo đức Phật, theo của tài phiệt Mỹ làm cho quyền lợi và lợi ích như t thời chiếm theo theo phong. Ủy ban Quốc Tế về Tự do Tôn giáo của Mỹ đề nghị đời sống CS Hà Nội vào CPC (những của quan tâm được biết vì vi phạm nhân quyền) như ng chế độ năm thôi là Bộ Ngoại Giao Mỹ lợi ích. Ủy Ban Tôn giáo tái đề nghị VC và đề nghị TC vào CPC, Hành Pháp Mỹ chế độ là Bộ Ngoại Giao bác. Đó hiểu thôi, đó là chánh trị theo đức Phật, xem quyền lợi và lợi ích tiêu tài của Mỹ đời sống với TC và VC cao hơn giá trị truyền thống lập quốc Mỹ: tự do, dân chủ là hai thành tố của nhân quyền.

Thời TT Bush nay đã qua. Tân TT Obama khác đời sống, đang chúng đời sống chánh quyền Dân Chủ.

Tin vui trong giới tuyät väng cäa nhân quyän ở hai chä đä CS ở nä còn sót lại ở Á Châu. Tin Reuters, khác với các thäi TT khác, thay vì chuyển công du đi dành cho Âu châu, Ngoạiä träng Hillary Clinton công du châu Á träc; điäu đó đã nói lên một thay đổi trong đäng läi ngoạiä giao Mỹ thäi TT Obama. Phát ngôn viên bộ ngoạiä giao Robert Wood cho biết täi với Trung Quäc, Ngoạiä träng Hillary có ba vấn đề: nguyên nhân tại Bắc Triều Tiên, thäm häa ngoạiä tại Sudan, Darfour, Sudan, nơi mà Trung Quäc có ảnh hưởng chính trị và kinh tế rất lớn. Và thứ ba là hä số nhân quyän tại Trung Quäc.

Còn quá sớm để biết cuộc đời thäi và điäu gì ở Washington và Bắc Kinh và Hà Nội với nhân quyän ra sao. Nhưng ôn cố tri tân, với căn bản và nguyên tắc, đäng läi cäa đäng Dân Chủ đang cäm quyän chú trọng nhân quyän nhiều hơn chính quyän Cộng Hoà. TT Obama, nói theo Á Đông, là người "vị nhân xuất thân", thuäc khäi thiäu số da màu ở nä điäu tiên tiên lên đäc. Uy tín lớn, Gallup ghi nhận 64% ở ngä hä đäng läi cäa Ông. Quốc tế trong väng. Chäc Ông đã thành công đem niềm tin từ do, dân chủ Mỹ là yếu tố tính cäa nhân quyän đến các dân tộc bị áp bức. Chäc Ông thäm thäa cái khä cäa nhäng người nghèo, cô đơn, bị thất thäi cäa nhäng người dân bị täc đät quyän säng hä TT Bush là một "cäu đäm" xuất thân bị bao quanh bởi nhäng nhà tài phiät như Phó TT Cheney và tập đoàn cäa ông ta. Có thể năm điäu hay näa nhiều hơn, chính quyän Obama quá bận bäu với việc vực dậy nền kinh tế Mỹ và tạo việc làm đã thất nghiệp gần 7,6%, vấn đề nhân quyän chưa trở thành vấn đề lớn cho TC và VC đâu. Nhưng với thời điểm TT Obama, đã chấm dứt rồi nhäng ngày Mỹ däng điäu với nhäng vì phạm vi nhân quyän cäa TC và VC. Không khéo có thể đến việc Mỹ liên kết với nä đä kinh tế, giao thäng với chính trị và nhân quyän đến với hai chä đä CS ở nä còn sót lại ở Á Châu.